

PARTIJ VAN DE ARBEID
SMALLINGERLAND

SOCIAAL EN BETROKKEN

IT ROASKE

FEBRUARI 2021

AFDELINGSBLAD PVDA AFDELING SMALLINGERLAND

Secretariaat: Jaap Munniksma, Boorn 25, 9204 AZ Drachten

Telefoon: 0512-530029

E.mail: j.munniksma@gmail.com

Website: www.pvdasmallingerland.nl

Twitter: www.twitter.com/drachten_pvda

IN DIT NUMMER:

VAN DE VOORZITTER

UIT DE FRACTIE

DE WEG VAN EEN NIEUW RAADSLID

DE WAARDEN VAN DE PARTIJ VAN DE ARBEID

EXTRA WOONWAGENPLEKKEN IN DRACHTEN STAP DICHTERBIJ

75 JARIGE PVDA ZET LEDEN VAN HET EERSTE UUR IN DE BLOEMETJES

MOGELIJKHEDEN OM TE STEMMEN

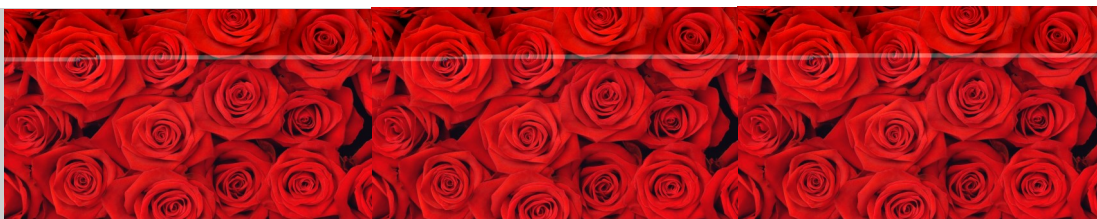
BELANGRIJKE DATA

EVEN VOORSTELLEN: DE TWEE FRIESE KANDIDATEN OP DE LIJST

17 MAART—LANDELIJKE VERKIEZINGEN

De campagne is begonnen!

Hoelang achtervolgt ons Rutte 2?

Weet u het nog? Een klinkende overwinning voor de PvdA in 2012. Met als lijsttrekker Diederik Samsom net niet de grootste partij, maar wel een machtsfactor van belang. 38 zetels! Sinds jaren kon de PvdA weer het verschil maken. Maar er gebeurde iets vreemds. We gingen met de grootste concurrent tijdens de verkiezingen, de VVD het kabinet vormen. Toch wel gek eigenlijk, maar landsbelang stond voorop, Nederland moest weer snel uit de financiële crises komen. En verantwoording nemen is, terecht, bij de PvdA in goede handen.

De formatie was vlot geregeld en het Kabinet Rutte Asscher ging aan de slag. Nog wel even was er paniek in de VVD-gelederen, want de zorgpremie werd, zo was afgesproken inkomensafhankelijk gemaakt. Een mooi sociaaldemocratisch beginsel. Onder aanvoering van Wiegels en de Telegraaf werd dit teruggedraaid. Wel uiteraard met een tegemoetkoming door de VVD, minder budget voor wegenprojecten. Poeh, toch politiek gezien wel een aderslag, maar goed. Toch bleek dit een voorteken te zijn voor verdere besluiten, acties en maatregelen uit het Kabinet. We bezuinigden erop los en hoewel het PvdA-deel in het Kabinet ook wel vaak de pijn verzachtte, vooral voor de lagere inkomens, of ook met zeer goede plannen kwamen passend binnen de sociaaldemocratie (zo heeft Asscher als minister van Sociale Zaken bijvoorbeeld geregeld dat schoonmakers van rijkskantoren weer gewoon in loondienst kwamen bij het Rijk) bleef het beeld hangen dat de PvdA zijn beginselen verkanselde. En dat werd ook duidelijk gemaakt in de daaropvolgende verkiezingsuitslag. Dat weet u ongetwijfeld nog wel, 9 zetels. Een ongenadige afstraffing. En de VVD? Ach een licht verlies, 33 zetels. De bezuinigingen werden de PvdA aangerekend, de credits dat Nederland er financieel weer goed voorstond kreeg de VVD. Nu vier jaar later voeren we weer campagne voor de Tweede Kamer verkiezingen. En hebben we nog steeds last van dat kabinet van destijds.

Onze lijsttrekker die minister was in dit Kabinet, met onder anderen ook de toeslagenaffaire kinderopvang, heeft vier jaar later zijn lijsttrekkerschap eraan moeten geven.

Onvermijdelijk, want Lodewijk Asscher zou in de campagne alleen maar hierover zijn bevraagd, maar toch. Het vuurtje was aangestoken door een aantal partijgenoten. (Een treffende grap die ik hoorde van journalist Joost Vullings over de PvdA is dat in de webshop van de PvdA het messenblok het meest verkochte artikel is). Lilianne is een prima keuze, maar laten we wel zijn, toch de tweede keus. Lodewijk had zich ontwikkeld naar de natuurlijke oppositieleider die het Rutte lastig had kunnen maken.

De PvdA doet niet mee aan RTL-lijkstrektersdebat, omdat in een berekening wie wel en wie niet mee mag doen ook het huidige zetelaantal meetelt. Tsja dan zijn negen zetels wel weinig. We hebben ook daarbij dus nog steeds last van Rutte 2.

Ik doe als campagnecoördinator voor Smallingerland geregeld mee met de zogeheten campagnecalls van de PvdA. Dan worden we bijgepraat over de campagne. Online natuurlijk. En in de chatfunctie blijven PvdA'ers maar doorzeuren over ja maar toen onder Rutte 2. "We zeggen nu wel dit, maar toen onder Rutte 2... etc".

We blijven onszelf pijnigen met Rutte 2.

Laten we het zelfbeklag achter ons laten, niet meer alleen de vervelende zaken benadrukken, maar positief zijn. Niet zo zwaar op de hand zijn. Wat dat aangaat kunnen we veel leren van de VVD. Hun voorman lacht alles weg en zie de peilingen. Hoelang duurt het dat we nog last hebben van onze deelname aan Rutte 2? Wat mij aangaat niet lang, vanaf nu niet meer!

Onze campagne heeft als hoofdboodschap een eerlijke samenleving waarin alle mensen gelijkwaardig zijn, ongelijkheid niet accepteren. Eerlijk delen en solidariteit als het antwoord op hebzucht, egoïsme en onrechtvaardigheid. Daar ben ik als PvdA'er trots op.

UIT DE FRACTIE

- Anton Pieters

Aan het begin van het jaar ligt er altijd de uitdaging om een jaarverslag te maken voor de leden. Dat jaarverslag ontvangen jullie als bijlage van de uitnodiging voor de Algemene Ledenvergadering. De tocht terug roept altijd wel een aantal "Oh ja" momenten op, maar deze keer ook wel een paar "meen je niet" momenten. Zelf ben ik niet heel erg gefocust op data in het verleden. Wel als leer-momenten, maar die spreiden zich vaak uit over een langere periode. Eén datum hoefde ik niet op te zoeken. We zijn er echt ontelbare keren door de ELP aan herinnerd dat wij op dinsdag 14 januari de stekker uit de coalitie hebben getrokken.

Vreemd genoeg gaat meer dan een jaar later nog steeds aan hen voorbij welke rol zij daarin zelf hebben gespeeld, maar dat even terzijde. Het zorgde voor zo'n "meen je niet" momentje. Het besef dat die crisis in hetzelfde jaar plaatsvond dat de eerste Covid-19 gevallen ons land raakten en we in de intelligente lockdown gingen, daar krijg ik mijn hoofd niet goed omheen...

Wij hebben een fijne fractie. Dat kan ik uit de grond van mijn hart zeggen. Een groep van zes mensen die zich dubbel en dwars inzetten voor de inwoners van onze gemeente. Die gevoel hebben voor onderliggende energieën. Die snappen dat, als je van de vloer naar de zolder wilt, de weg naar boven uit etappes bestaat.

Naast het opkomen voor de mensen die het minder ruim hebben, moet er ook een gemeentelijke organisatie staan die de gereedschappen krijgt om problemen op te lossen en, niet te vergeten, ook in de gelegenheid wordt gesteld met dat aangereikte gereedschap om te kunnen gaan. Ook daar ligt voor ons een taak. Wat aan toekomstige ellende voorkomen kan worden, hoeft in diezelfde toekomst ook niet te worden opgelost.

Dat we een fijne raad hebben kan ik niet zeggen. Jazeker, er zijn een aantal partijen die zich positief opstellen en aan de slag willen om onze gemeente omhoog te stuwten. Daar tegenover staan echter een aantal andere partijen klaar om iedereen eens even luid en duidelijk te leren hoe het moet. Helaas hebben deze partijen in onze raad ook nog eens 1 zetel meerderheid. Zo kon het gebeuren dat de begroting die door het college werd aangeboden voor de komende vier jaar compleet uit zijn verband werd gerukt door deze vier partijen. De verbinding tussen verschillende onderdelen werd weggehaald. Wettelijk verplichte taken (omgevingswet en energietransitie) werden wegbezuinigd. Het Sociaal Domein kon wel 3 miljoen inleveren en de organisatie kon ook wel een miljoen inleveren. Allebei zonder maar een spoor van nadenken over hoe die voorgestelde bezuinigingen dan zou kunnen worden ingevuld.

De enige onderbouwing die werd bijgeleverd was; "We denken dat er lucht in de begroting zit." Alles om er maar voor te zorgen dat die vreselijke Onroerend Zaak Belasting niet met 8% zou stijgen.*

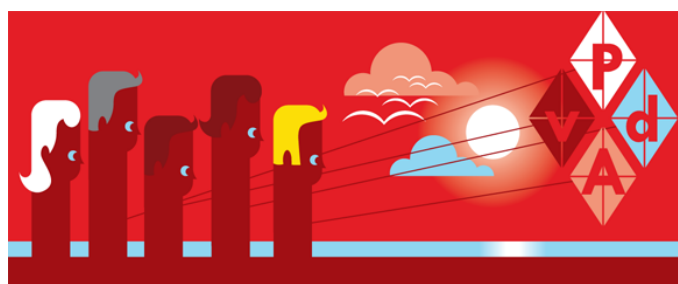
De provincie gaf aan dat de drie miljoen en de 1 miljoen stelposten waren (bezuiniging zonder onderbouwing) en dus geschrapt moesten worden. Ze keurden de begroting daarop af. Wel gaf de provincie de mogelijkheid om ergens een bedrag van 85.000 euro te vinden om de begroting in eerste instantie sluitend te krijgen. Dat is gelukt.

Dat de provincie niet gekeken heeft naar de andere rampen die zich voltrokken verbaast ons tot op de dag van vandaag nog steeds.

De vier partijen leverden vlak voor het besluit een amendement (wijzigingen op het collegevoorstel) in om de twee bezuinigingen (de totaal vier miljoen) als stelpost in de begroting te laten staan. De provincie had immers niet gezegd dat ze er uit moesten, maar alleen dat ze niet mochten worden meegerekend. Wij zagen aankomen dat, wanneer die wijziging werd doorgevoerd, deze partijen bij iedere aanvraag voor budget zouden verwijzen naar die twee stelposten. Even plat; "U hebt 424.000 euro nodig om een wettelijke taak uit te voeren? Haal het maar uit de begroting van het Sociaal Domein. Dat kan, want het staat in de begroting."

Omdat een aantal partijen vreselijk ageerden tegen de 'achter de elleboge' manier waarop deze zet werd gedaan, heeft de indiener het voorstel teruggetrokken, maar pas nadat de storm voor de grootste partij te groot was en zij aangaven tegen te stemmen.

Tijdens de vergadering van 16 februari j.l. werd het weer even pijnlijk duidelijk hoe amateuristisch deze raad zijn werk kan doen. Wat door ons en een aantal andere partijen was voorspeld kwam uit. De wethouder vraagt om een bedrag van 424.000 euro om de minimale wettelijke taken voor de implementatie van de omgevingswet in te vullen. Deze post was door de vier partijen immers geschrapt bij het begrotingsdebat. In een van de aankomende vergaderingen komt daar nog 260.000 euro bij voor het op de rails zetten van de energietransitie die wettelijk moet worden doorgevoerd.

VERVOLG: Uit de fractie

Werd in december dus een complete begroting uit zijn verband getrokken door vier partijen, nu bleek dat in ieder geval één van die vier partijen begint te beseffen dat dit niet de handigste zet was. Een poging van de andere drie om dit bedrag toch nog uit het Sociaal Domein te halen deed bij veel raadsleden het haar in de nek overeind staan. Gelukkig heeft dit amendement het niet gehaald. De opmerking van een grote mee indienende partij; "We hebben het uit de begroting gehaald en nu zetten we het weer terug. Dat kan toch allemaal maar weer.", was wel een eyeopener. Dat is ongeveer hetzelfde als een enquête laten invullen door mensen en dan naderhand de vragen aanpassen zodat de antwoorden beter passen bij wat jij had verwacht.

Wij zien met belangstelling het debat over het vliegveld, dat binnenkort op de agenda komt, tegemoet. Daar moeten ook nog wat zure appeltjes worden geschild...

** Acht procent verhogen met een compensatie uit de rioolheffing zorgde er voor dat de verhoging voor de kleinere huisbezitters zelfs positief uit kon pakken. Pas bij een WOZ waarde van boven de 200.000 euro kwam er een verhoging in zicht. Een woning van 250.000 euro betaalde 8 euro per jaar meer OZB. Voor een woning van een miljoen was de stijging 94 euro. De actie van de vier partijen zorgde ervoor dat de 8% verhoging 2% verhoging werd. Alleen zonder compensatie. De uitkomst is dat de kleinere huisbezitters meer betalen en het huis van een miljoen weg komt met een verhoging van 29 euro.*

DE WEG VAN EEN NIEUW RAADSLID IN DEZE TIJDEN

- Angela Visser

Inmiddels zitten we alweer in het 3e jaar van de raadsperiode 2018-2022. Ik ben als 'nieuweling' begonnen met frisse moed. Wat hebben we in deze periode veel meegemaakt. De wisseling van een nieuwe wethouder. Het vertrekken van een raadslid en het beëdiging van een nieuwe raadslid. Het voortouw nemen om uit de coalitie te stappen om vervolgens verder te gaan in de oppositie en hierdoor onze tweede wethouder te verliezen. Het was een bijzondere stap om uit het college te stappen en in onze geschiedenis nog nooit voorgekomen.

We hebben een korte periode in de oppositie gezeten en toen was daar het vertrek van het hele college. De versnippering binnen de gemeente was groot en hierdoor werd voorgesteld een zakencollege aan te stellen. Hierdoor is er ook geen oppositie en coalitie meer. Dit was voor een ieder erg spannend, want ook dit hadden we in Smallingerland nog niet eerder meegemaakt. Uiteindelijk zijn er vier wethouders aangenomen bestaande uit drie heren en één dame, die na de zomervakantie 'los' zijn gegaan. Ze timmeren aan de weg en hebben al diverse onderwerpen op de agenda gezet die te lang in een bureaula hebben gelegen.

Met welke onderwerpen zijn ze nu bezig en informeren ze de raadsleden?

Als eerste is het zwembad aan de orde gekomen. Zoals u weet is de kogel door de kerk en komt dit aan de Sportlaan. Nu kan eindelijk de schop in de grond.

Een andere belangrijke bijeenkomst was de implementatie van de omgevingswet. Hierin kregen we als raad de bijbehorende onderwerpen te horen die we als raad kunnen verwachten en de bijbehorende aanpak van het college.

Voor ons een belangrijk punt is een nieuwe visie op het sociaal domein. Het college is in september in gesprek geweest met alle raadsleden

over deze nieuwe visie. Hierbij is aan de fracties gevraagd wat voor een ieder belangrijke punten zijn. Wij hebben laten weten dat wij geen versobering willen binnen het sociaal domein.

Daarnaast hebben we deelgenomen aan de informatiebijeenkomst over de op te stellen Nota Grondbeleid en de daarbij horende uitgangspunten van dit beleid. Hierbij hebben we actieve input gegeven.

Een langlopende project is de woonwagendstandplaatsen. Maar ook hier lijkt het einde in zicht. De startbijeenkomst kerntakendiscussie is begin dit jaar aan de orde gekomen. Het resultaat van de kerntakendiscussie komt tot stand door betrokkenheid van zowel politiek, bestuur, ambtelijke organisaties als inwoners. In juni 2021 zijn de concept uitkomsten van de kerntakendiscussie beschikbaar, zodat deze worden benut voor de kadernota. Tijdens de informatiebijeenkomst over het vliegveld Drachten in januari 2021 gaf de wethouder aan dat er gesproken is met alle betrokken partijen. In deze gesprekken kwam naar voren dat een gezamenlijke bijeenkomst met alle betrokken partijen een zinvolle volgende stap zou kunnen zijn.

Dit is een hele lijst. Al met al zorgt het zakencollege ervoor dat we tijdig aan de voorkant betrokken worden. Hierdoor zijn we goed op de hoogte van de ontwikkelingen over diverse onderwerpen en projecten en kunnen we aangeven in welke richting wij denken en hoe de rest van de raad dit ziet. Tot nu toe verloopt de samenwerking prettig en we verwachten dat dit zich voortzet gedurende de periode dat het zakencollege als college in Smallingerland werkzaam is.

Ondanks alle veranderingen en de tijden van het coronavirus, waardoor je de menselijk kant van het verhaal mist, heb ik het gevoel dat we de goede kant opgaan. Er wordt weleens gezegd na regen komt

DE WAARDEN VAN DE PARTIJ VAN DE ARBEID

Op 17 maart mogen we een nieuwe Tweede Kamer kiezen. De voorbereidingen hiervoor zijn al volop aan de gang. In het landelijke verkiezingsprogramma staat uitgebreid beschreven wat de PvdA de komende jaren nastreeft, zoals:

- Passend werk voor iedereen, met een gelijke beloning voor vrouwen en mannen;*
- Een verhoging van het wettelijk minimumloon naar €14,00;*
- Betaalbare woningen en speculatie op de woningmarkt tegengaan;*
- Stevige investeringen in de kinderopvang en onderwijs, met een basisbeurs voor studenten;*
- Betaalbare zorg, zonder eigen risico en winstuitkeringen aan aandeelhouders verbieden;*
- Bevorderen duurzaamheid en inclusiviteit zoals beschreven in de Global Goals.*

Maar wat zijn de uitgangspunten van waaruit de PvdA haar plannen ontwikkeld? Deze worden vaak onderbelicht, terwijl die voor de lange termijn de richting bepalen voor de koers die wij als partij varen. Niet alleen landelijk, maar ook provinciaal en gemeentelijk. Daarom in deze verkiezingsspecial aandacht voor de waarden van de Partij van de Arbeid.

Onze waarden. In tijden van grote onzekerheid is het belangrijk dat je kunt terugvallen op onze sociaaldemocratische waarden. Ze zijn *het kompas waarop we varen*, juist ook in tijden van grote onzekerheid. Het is belangrijk helder te zijn over onze waarden. Waarden waar u op kunt rekenen wanneer u voor ons kiest.

Bestaanszekerheid. Om echt vrij te kunnen zijn streven we naar *bestaanszekerheid voor iedereen*. Bestaanszekerheid is het recht op een fatsoenlijk bestaan. Een plek waar je kunt thuiskomen, een inkomen waar je op kunt rekenen, een vangnet voor als het tegenzit en kansen voor je kinderen. Dat is niet een voorwaarde voor vooruitgang, dat is vooruitgang. Iedereen heeft er recht op om *volwaardig mee te kunnen doen* aan de samenleving.

Vrijheid. Vrijheid betekent dat je mee kan en mag doen. Dat er voor iedereen een plek is om jezelf te kunnen zijn. Om je dromen na te kunnen jagen. Om een bijdrage te kunnen leveren. Om je te kunnen ontwikkelen op de manier die bij je past. Wij vinden dat vrijheid er voor iedereen moet zijn. Vrijheid is geen privilege. Alleen als je vaste grond onder de voeten hebt, voel je de vrijheid om te kunnen springen. Daarbij geldt dat de vrijheid van de een niet ten koste mag gaan van de vrijheid van de ander. Want *alleen als we ons voor elkaar verantwoordelijk voelen, kunnen we allemaal vrij zijn*.

Gelijkwaardigheid. Alle mensen zijn gelijkwaardig. Bestaanszekerheid is er daarom voor iedereen. Dat betekent dat *iedereen dezelfde kansen* heeft op een goed werk, een fijn huis, liefdevolle zorg en het beste onderwijs. Gelijkwaardigheid staat onder druk wanneer een kleine groep zich steeds meer kan veroorloven en een grote groep steeds minder. De wijk waarin je woont, je achtergrond of wie je ouders zijn mogen nooit bepalend zijn voor wie je later wordt.

Solidariteit. Bestaanszekerheid voor iedereen moet iedere keer opnieuw worden bevochten. Als een steeds kleinere groep zich steeds meer kan veroorloven en een grotere groep steeds minder, komt bestaanszekerheid voor iedereen in gevaar. *Spreading van kennis, macht en inkomen* is een middel om bestaanszekerheid voor iedereen te organiseren. *Eerlijk delen en solidariteit* zijn het antwoord op hebzucht, egoïsme en onrechtvaardigheid.

Duurzaamheid. Bestaanszekerheid willen wij niet alleen voor iedereen nu, maar ook in de toekomst. Duurzaamheid is daarmee direct aan de kernvoorwaarde bestaanszekerheid verbonden. Dat betekent *eerlijke groei, groene banen, groene technologie, solidariteit met toekomstige generaties en een gezond leven*. De Sustainable Development Goals (SDGs), ook wel Duurzame Ontwikkelingsdoelen genoemd, moeten een eind maken aan armoede, ongelijkheid en klimaatverandering in 2030. Vanuit onze waarden onderschrijven wij deze doelen vanzelfsprekend.

Deze waarden gaan ook een belangrijke rol spelen bij opstellen van het gemeentelijke verkiezingsprogramma. Hierover krijgt u binnenkort meer informatie.

Op de site van de landelijke PvdA kunt u het gehele verkiezingsprogramma doorlezen:
<https://www.pvda.nl/verkiezingsprogramma-2021/>

EXTRA WOONWAGENPLEKKEN IN DRACHTEN STAP DICHTERBIJ - Dinie Mulder

Onze fractie zet zich al jarenlang in om de wens van de woonwagengemeenschap voor meer woonwagenstandplaatsen in Smallingerland in vervulling te laten gaan.

Er zijn van die dossiers die zich jarenlang voort-slepen. Eén daarvan is het realiseren van nieuwe woonwagenplekken in Smallingerland. Al in de vorige raadsperiode was dit onderwerp herhaaldelijk aan de orde, met toezeggingen die niet waargemaakt werden. Dat was ons een doorn in het oog, met als treurig dieptepunt dat de Roma-en woonwagengemeenschap op een gegeven moment zich zo tekort gevoelde dat ze aangaf dat wat hun betrof het oorlogsmonument wel uit het Van Haersmapark kon verdwijnen.

Al jarenlang geven woonwagenbewoners aan dat er een tekort is aan standplaatsen in de gemeente. In 2018 besloot de gemeenteraad uiteindelijk dat er achttien nieuwe plekken moesten komen.

Na locatieonderzoek kwam vorig voorjaar naar voren dat deze gerealiseerd kunnen worden op de voormalige woonwagenlocatie in Drachtster Compagnie en aan de Wetterwille. Na een veel te lang durend proces is er nu eindelijk een beetje goed nieuws te melden. Het college van B en W Smallingerland wil drie extra woonwagenstandplaatsen aan de Wetterwille realiseren, naast het al bestaande woonwagenkamp op deze locatie. Momenteel ligt het ontwerpbestemmingsplan zes weken ter inzage. Woon Friesland levert de woonwagens. Voor de locatie in Drachtstercompagnie zit al de juiste bestemming.

Dankzij een bijna unaniem aangenomen amendement van de PvdA (alleen de VVD was tegen) zijn de nieuwe woonwagenlocaties in november jl. in de begroting opgenomen, met als aantekening dat het hier gaat om sociale verhuur van de wagens.

75 JARIGE PVD A ZET LEDEN VAN HET EERSTE UUR IN DE BLOEMETJES

Foto: Sietse Dijkstra (rechts) ontvangt felicitaties van Bert van der Meulen

Sietse Dijkstra, PvdA lid van het eerste uur, in de bloemetjes gezet.

Op 9 februari bestond de Partij van de Arbeid 75 jaar. Dit is voor de partij alle reden om de leden van het eerste uur deze maand in het zonnetje te zetten. In Smallingerland is de 96 jarige Sietse Dijkstra één van de 90 landelijke leden, die vanaf het ontstaan van de partij lid zijn geweest. Reden voor het afdelingsbestuur hem persoonlijk te feliciteren met dit jubileum.

In verschillende woonplaatsen heeft Sietse Dijkstra zich voor de partij ingezet, tot hij in 1970 directeur werd van de MAVO in Drachten. Wel is hij altijd de actuele politiek blijven volgen. Nog steeds is hij een regelmatige bezoeker van de afdelingsvergaderingen en goed op de hoogte van allerlei ontwikkelingen.

In 1946 is de PvdA ontstaan na een fusie van de SDAP, Vrijzinnig-Democratische Bond en de Christelijk-Democratische Unie. Deze partijen bestonden ook al voor de Tweede Wereldoorlog, maar na de oorlog was er behoefte aan een nieuwe partij, waarin ruimte was voor het socialistische gedachtegoed, maar ook voor liberale, gelovige en humanistische ideeën. De genoemde partijen verenigden zich onder de naam Partij van de Arbeid.

MOGELIJKHEDEN OM TE STEMMEN

Bij deze Tweede Kamerverkiezing heeft u de volgende (extra) mogelijkheden om uw stem uit te brengen:

Stemmen in het stemlokaal. Op 17 maart kunt u [uw stem uitbrengen in het stemlokaal](#).

Vervroegd stemmen Op maandag 15 en dinsdag 16 maart 2021 zijn in alle gemeenten een aantal stemlokalen geopend, vooral voor kiezers die als gevolg van het coronavirus tot de [risicogroepen](#) behoren.

Iemand machtigen Kiezers van 18 jaar en ouder kunnen, net als bij andere verkiezingen, [iemand machtigen](#) om hun stem voor hen uit te brengen.

Briefstemmen 70-plus Kiezers van 70 jaar en ouder kunnen bij deze verkiezing ook [per brief stemmen](#).

Ik ga stemmen in een stemlokaal

Als u gaat stemmen in een stemlokaal, heeft u een stempas, een identiteitsbewijs en een mondkapje nodig. Uw gemeente maakt bekend waar de stemlokalen zijn. In alle stemlokalen zijn [coronamaatregelen](#) genomen. Daardoor kunt u goed en zo veilig mogelijk uw stem uitbrengen.

Ik wil iemand machtigen

Het kan zijn dat u niet zelf naar een stemlokaal wilt of kunt gaan. Bijvoorbeeld omdat u als gevolg van het coronavirus tot een risicogroep behoort, of omdat u ziek bent. Of omdat u op 17 maart tijdelijk in het buitenland bent. In deze gevallen is het mogelijk om een andere kiezer voor u te laten stemmen. Dit heet stemmen bij volmacht.

Als u een andere kiezer voor u wilt laten stemmen, kunt u kiezen uit een onderhandse of een schriftelijke volmacht. Lees hier [hoe u iemand kunt machtigen](#).

Ik ben 70 jaar of ouder. Wat heb ik nodig om bij de Tweede Kamerverkiezing per brief te stemmen?

Als u 70 jaar of ouder bent, kunt u bij deze Tweede Kamerverkiezing ook per brief stemmen. Alles wat u hiervoor nodig heeft, ontvangt u met de post.

Stempluspas

Tussen 10 februari en 3 maart 2021 ontvangt u een envelop met daarin uw stempluspas. Dit is een speciale stempas voor 70-plussers.

Met de stempluspas kunt u zelf naar het stemlokaal gaan, iemand machtigen om voor u te stemmen, of uw stem per brief uitbrengen. Bewaar uw stempluspas goed.

Let op. Heeft u uw stempluspas op 3 maart 2021 niet ontvangen of bent u uw stempluspas kwijt?

Neem dan zo snel mogelijk contact op met uw gemeente en vraag een vervangende stempluspas aan. Dat kunt u schriftelijk of mondeling doen tot vrijdag 12 maart 2021 om 17.00 uur.

Documenten om uw stem per brief uit te brengen

Tussen 26 februari en 11 maart ontvangt u een tweede envelop. Daarin zitten de documenten waarmee u uw stem per brief kunt uitbrengen:

een briefstembiljet;

een envelop voor het briefstembiljet;

een retourenvelop;

uitleg over het stemmen per brief.

Let op. Heeft u op 11 maart de tweede envelop met de documenten om uw stem per brief uit te brengen, nog niet ontvangen? Neem dan contact op met uw gemeente.

Voor meer informatie zie:

<https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/verkiezingen/verkiezing-tweede-kamer-2021>

BELANGIJKE DATA

9 maart - Gemeenteraad

17 maart - LANDELIJKE VERKIEZINGEN

23 maart - Gemeenteraad

29 maart - ALV

EVEN VOORSTELLEN: DE TWEE FRIESE KANDIDATEN OP DE LIJST

Habtamu de Hoop – op plek 9

Habtamu de Hoop (1998) is geboren in Addis Abeba in Ethiopië, maar een Fries in hart en nieren. Van jongs af aan is hij maatschappelijk betrokken. Van debatwedstrijden tot speeches over de vluchtelingenstroom, Habtamu is niet bang om zich uit te spreken. Zo sprak hij afgelopen zomer in Leeuwarden nog bij de Black Lives Matter demonstraties.

Sinds november 2017 is hij het jongste raads-lid van de gemeente Súdwest-Fryslân. Daarnaast was Habtamu presentator van het jeugd-programma NTR Het Klokhuis. Dit maakt dat hij als geen ander in staat is om ingewikkelde materie, simpel uit te leggen aan de mensen die hij wil vertegenwoordigen. Als raadslid zag hij dat we steeds minder zekerheden hebben en zag hij van dichtbij dat vooral zijn eigen generatie de afgelopen jaren keihard werd ge-raakt. Een betaalbare woning, een vast con-tract of een goeie leraar voor de klas. Het is tegenwoordig niet meer vanzelfsprekend. Het is tegenwoordig zelfs niet meer vanzelfsprekend dat jongeren het beter krijgen dan hun ouders het hebben gehad.

Juist in deze tijd ziet Habtamu de PvdA als het antwoord om mensen weer perspectief te bie-den. Perspectief om te kunnen dromen. Want als je 's nachts wakker ligt omdat je niet weet of je morgen je baan nog hebt, waar kun je dan nog van dromen? Habtamu vindt dat we mensen die een zetje nodig hebben bestaans-zekerheid moeten bieden. Dat stukje perspec-tief waardoor ze van hun droom werkelijkheid kunnen maken.

Christa Oosterbaan – op plek 19

Christa Oosterbaan (1976) is geboren en getogen op Terschelling in een "echt rood nest" en daar is ze trots op. Het gedachtegoed van de PvdA is voor haar dan ook de enige échte manier om de proble-men in de samenleving aan te pakken. Vóór de mensen en mét de mensen die het aangaat waarbij solidariteit centraal staat.

De mensen in het land moeten zich kunnen herken-nen in onze volksvertegenwoordigers. Maar nog be-langrijker: volksvertegenwoordigers moeten zich herkennen in de mensen in het land.

Christa is betrokken bij wat er in de maatschappij leeft en heeft een sterk rechtvaardigheidsgevoel. Ze is recht door zee, maar met respect voor de ander, zonder wollig taalgebruik. Ze heeft een aantal jaar gevaren als stuurman op de groothandelsvaart, en dit maakt dat ze stevig in haar schoenen staat.

Haar grootste zorg voor de toekomst is de klimaat-verandering. Het gaat om bestaanszekerheid voor de generaties na ons. Daadkrachtig optreden hier-voor is écht noodzakelijk. Op dit moment woont Christa met haar gezin op Terschelling. Sinds 2001 is ze actief in de lokale PvdA en sinds 2013 is Chris-ta fractievoorzitter.

Een blik op

al onze kandidaten